

En nyfunden flek af primordial i Hennungbygden, Grans prestegjeld.

Af cand. mineral, Joh. C. Andresen.

Under mine reiser for Norges geologiske undersøgelse sommeren 88 og 89 inden kartblad Grans omraade, gjorde jeg ogsaa en tur fra Nes, ved Røkenviken, Randsfjorden, nordover gennem bygden Hennung, videre forbi Rognli sæter til bygden omkring Einavand. Hensigten med denne tur var at undersøge, om Grans silurfelt, der slutter omtrent ved gaarden Bleken, paa nordsiden af Brandbukampen, fortsatte videre nordover og stod i forbindelse med Totens silurfelt, der med en liden spids strækker sig over paa vestsiden af Einavand omtrent til Skolen 1.5 kilometer nord for Sønsteby. Et forbindelsesled mellem disse to silurfelter fandt jeg ogsaa i Hennungbygden, hvor et ganske lidet parti alunskifer optræder, hvilende direkte paa grundfjeldet og dækket af en diabasporfyrit.

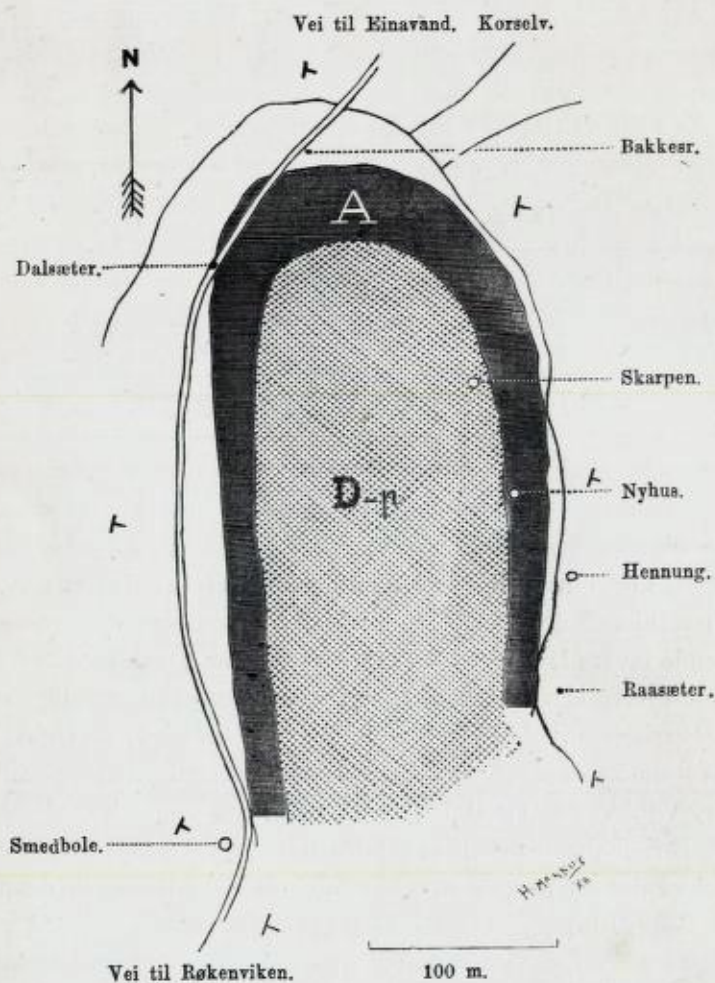
Bygden Hennung ligger ca. 10 kilometers reise nord for Nes og i en høide over havet af 442 m. Bygden ligger paa et lidet plateau, der mod NO, N og V skraaner, paa flere steder ganske brat, ned mod en liden elv, der har sit udspring ved Raa sæter og løber omkring bygden i Ø, N og V. Oppe paa plateauet bestaar bergarten af en diabasporfyrit. Den har en tæt, finkornig, staaalgraa grundmasse, hvori ligger

udskilt enkelte smaa, et par millimeter lange, augitkrystaller; magnetjern forekommer fint indsprenget. Diabasporfyriten er forvitret paa overfladen, ofte til et par meters dyb, og har da en rødbrun farve. Jordbunden i bygden dannes af denne bergarts forvitningsrester. Ved foden af de skraaninger, som plateauet danner ned mod elven, fandt jeg, ved at følge denne fra dens udspring ved Raa sæter og dens videre løb omkring bygden, alunskifer afdækket paa 5 forskjellige steder, nemlig ved gaarden Nyhus, lidt nordost for gaarden Skarpen, ved Bakke sæter, Dal sæter, og paa østsiden af veien forbi gaarden Smedbole. Alunskiferen er mørk, temmelig bituminøs, har sort glindsende streg; den indeholder fint indsprenget og i større boller svovlksis; boller og hele tynde plader af stinkkalk findes ogsaa i den. Alunskiferen er løs, ligesom opknust i smaabitser; hvor den er nogenlunde sammenhængende, ligger den kruset i smaa folder. Den ligger under diabasporfyriten, der danner ligesom et dække over den, og som sandsynligvis har bevaret denne lille silurplet for den erosion, der ellers har fundet sted. Alunskiferen hviler direkte paa grundfjeldet. I elveleiet og paa den anden side af samme, øst, vest og nord for bygden, er graa glimmerrig gneis, der stryger N 20° Ø og falder 50° østligt.

Af fossiler fandt jeg i alunskiferen den korte tid, jeg har været paa stedet, ialt 2½ dag, kun en plade med nogle faa, ufuldkomne eksemplarer af en agnostusart, nemlig „agnostus pisiformis“, som hører hjemme i underste afdeling af etage 2, nemlig 2 a (cfr. professor W. C. Brøggers afhandling „Die silurischen Etagen 2 und 3 im Kristianiagebiet und auf Eker“ side 3.)

Et profil øst-vest gennem Hennungbygden ved gaarden Skarpen medfølger, ligeledes en liden kartskitse over Hennungbygden.

Hennungbygden.

A er alunskifer.

D-p er diorit-porfyr.

Det hvide er grundfjeld.

Hvor faldtegnene staar, er blottet gneis.